

Strumień wektora \vec{E}

Założenie: a, b – powierzchnie sferyczne

$$d\Phi = \vec{E} \cdot d\vec{a}$$

$$\Phi_{\text{pow.boczna}} = 0$$

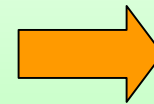
$$\Phi_a = \int_a \vec{E}_a \cdot d\vec{a}$$

$$\Phi_b = \int_b \vec{E}_b \cdot d\vec{b}$$

ale

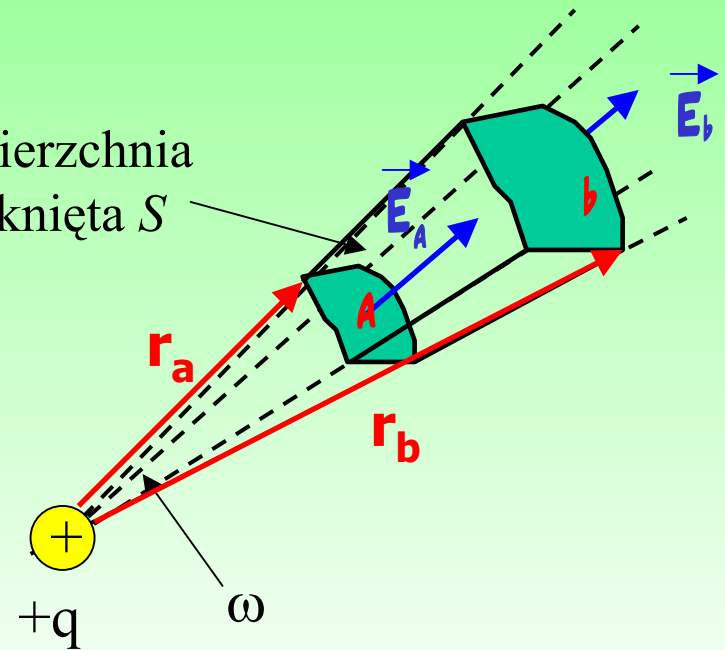
$$E_a \propto \frac{1}{r_a^2} \quad a \propto r_a^2$$

$$E_b \propto \frac{1}{r_b^2} \quad b \propto r_b^2$$

$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = 0$$

powierzchnia zamknięta S

Całkowity strumień wektora E przez dowolną powierzchnię zamkniętą S w polu ładunku punktowego (nie obejmowanym przez tą powierzchnię) jest równy zero.

Strumień wektora \vec{E} przez powierzchnię kulistą

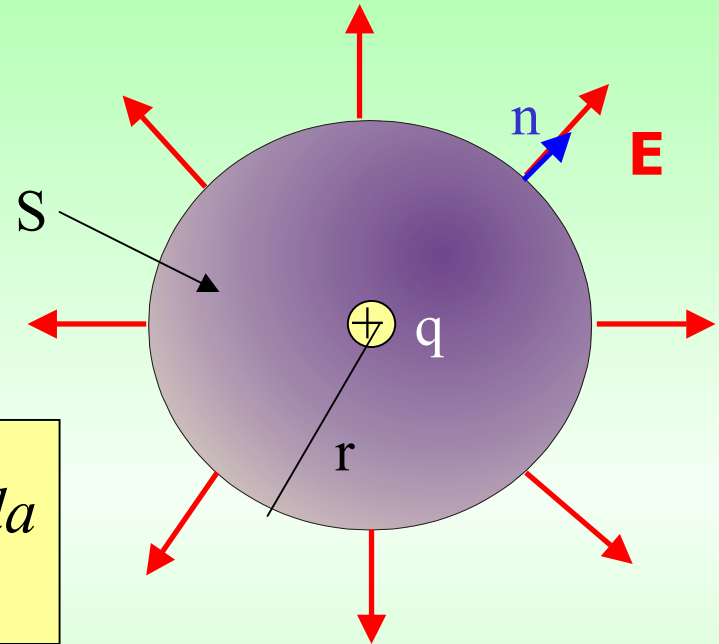
$$\vec{E} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{r^2} \frac{\vec{r}}{r}$$

$$\Phi_S = \int_{S_kuli} \vec{E} \cdot \vec{n} da = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{r^2} \int_{S_kuli} \frac{\vec{r}}{r} \cdot \vec{n} da$$

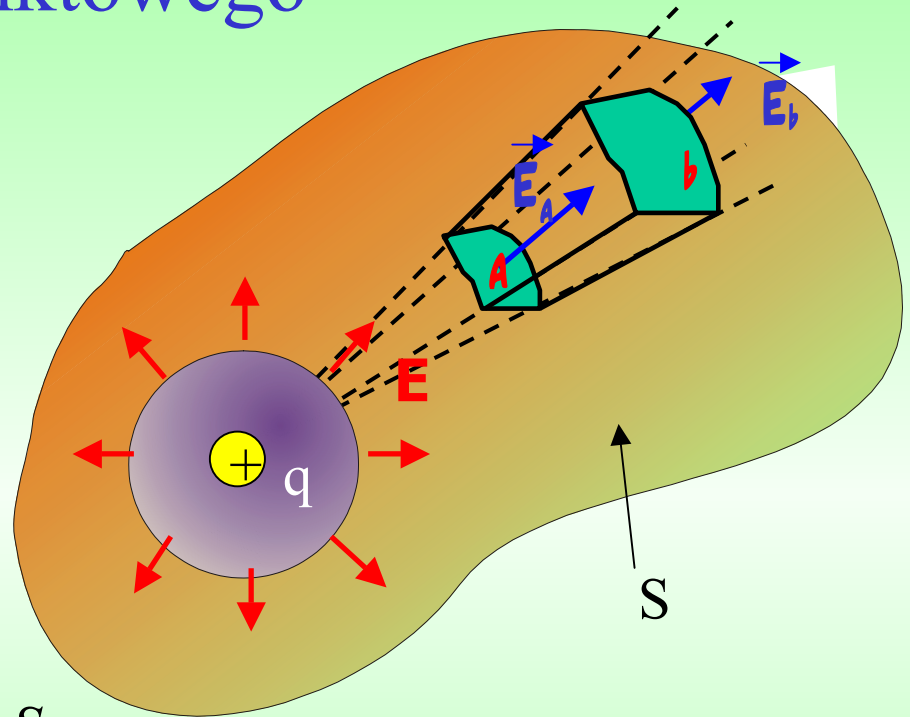
ale $\vec{r} \parallel \vec{n} \Rightarrow \frac{\vec{r}}{r} \cdot \vec{n} = \frac{r}{r} = 1$ zatem $\int_{S_kuli} da = 4\pi r^2$

Stąd

$$\Phi_S = \frac{q}{\epsilon_0}$$

Strumień wektora E przez powierzchnię S a lokalizacja ładunku punktowego

Dla dowolnej powierzchni zamkniętej S :

$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = \begin{cases} 0, & q \text{ na zewnątrz powierzchni } S \\ \frac{q}{\epsilon_0}, & q \text{ wewnątrz powierzchni } S \end{cases}$$

Prawo Gaussa.

Strumień przez dowolną powierzchnię zamkniętą równy jest sumie strumieni wypływających ze wszystkich części, na które została ona podzielona

$$\Phi = \sum_i \Phi_i \quad \text{ale} \quad \Phi_i = \frac{Q_i}{\epsilon_0}$$

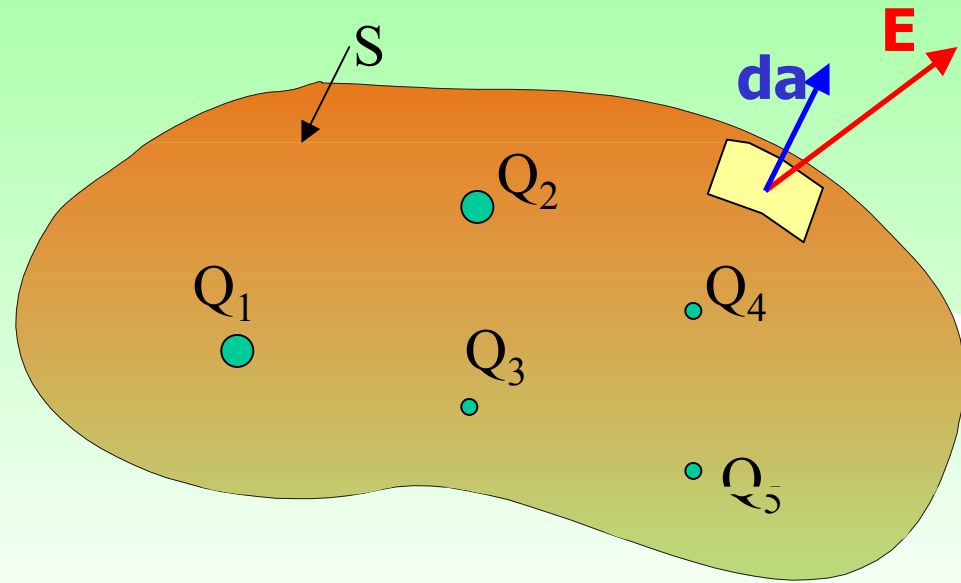
Oznaczmy:

$$Q_{wewn} = \sum_{S_{wewn.}} Q_i$$

Prawo Gaussa:

$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = \frac{Q_{wewn}}{\epsilon_0}$$

Strumień pola elektrycznego \vec{E} w próżni przez dowolną powierzchnię zamkniętą S równy jest całkowitemu ładunkowi Q_{wewn} zawartemu wewnątrz tej powierzchni, podzielonemu przez przenikalność elektryczną próżni ϵ_0 .

Prawo Gaussa w postaci różniczkowej

$$\int_S \vec{C} \cdot d\vec{a} = \int_V \vec{\nabla} \cdot \vec{C} dV$$

Twierdzenie Gaussa: Całka po dowolnej powierzchni zamkniętej ze składowej normalnej wektora jest równa całce objętościowej po obszarze ograniczonym tą powierzchnią, z dywergencji tego wektora

$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = \frac{Q_{wewn}}{\epsilon_0} \Leftrightarrow \int_V \vec{\nabla} \cdot \vec{E} dV = \frac{Q_{wewn}}{\epsilon_0}$$

Dla ciągłego rozkładu ładunku: $Q_{wewn} = \int_V \rho(x, y, z) dV$

Stąd: $\int_V \vec{\nabla} \cdot \vec{E} dV = \int_V \frac{\rho(x, y, z)}{\epsilon_0} dV$

Zatem:

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{E} = \frac{\rho}{\epsilon_0} \quad \left(\operatorname{div} \vec{E} = \frac{\rho}{\epsilon_0} \right)$$

Różniczkowa postać prawa Gaussa.
(I prawo Maxwella)

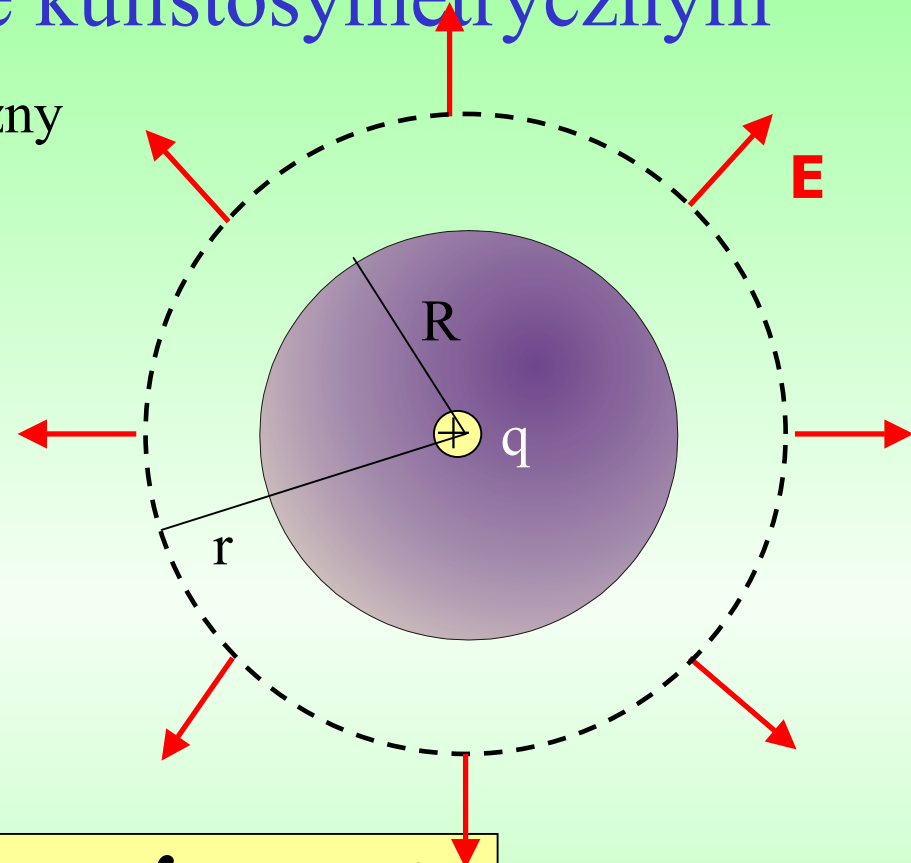
Pole ładunku o rozkładzie kulistosymetrycznym

$\rho = \rho(r)$ rozkład kulistosymetryczny

Wybieramy powierzchnię o takiej samej symetrii jak symetria wytwarzanego przez ładunek pola elektrycznego – tutaj sfera

Z prawa Gaussa:

$$\int \vec{E} \cdot \vec{n} da = \frac{1}{\epsilon_0} \int_V q(x, y, z) dV$$

Na powierzchni sfery: $\int \vec{E} \cdot \vec{n} da = \int E da = E \int da = 4\pi r^2 E$

Stąd:

$$E(r) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r^2} \int_{V(r)} \rho(x, y, z) dV$$

Pole ładunku o rozkładzie kulistosymetrycznym

$$E(r) = \begin{cases} \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{r^2}, & r > R \\ \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{r^2}, & r = R \\ \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r^2} \int_{V(r)} \rho(x, y, z) dV, & r < R \end{cases}$$

$$Q = \int_{V(R)} \rho(x, y, z) dV$$

Pole ładunku o rozkładzie liniowym

λ – liniowa gęstość ładunku

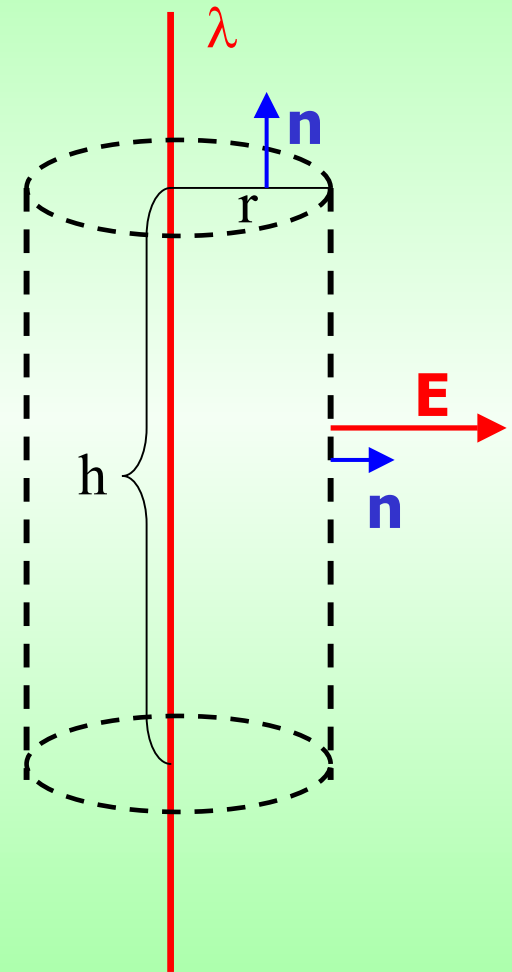
Wybieramy powierzchnię o takiej samej symetrii jak symetria wytwarzanego przez ładunek pola elektrycznego – tutaj powierzchnia walca, którego oś wyznacza liniowy rozkład ładunku

Strumień wektora \mathbf{E} przez podstawy walca równy jest zeru (\mathbf{E} jest prostopadłe do osi walca)

Na powierzchni bocznej: $2\pi r l E = \frac{\lambda h}{\epsilon_0}$

Stąd:

$$E = \frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0 r}$$

Pole wytworzone przez nieskończoną, równomiernie naładowaną płaszczyznę

σ – powierzchniowa gęstość ładunku

Wybieramy powierzchnię o takiej samej symetrii jak symetria wytwarzanego przez ładunek pola elektrycznego – tutaj powierzchnia walca prostopadłego do płaszczyzny

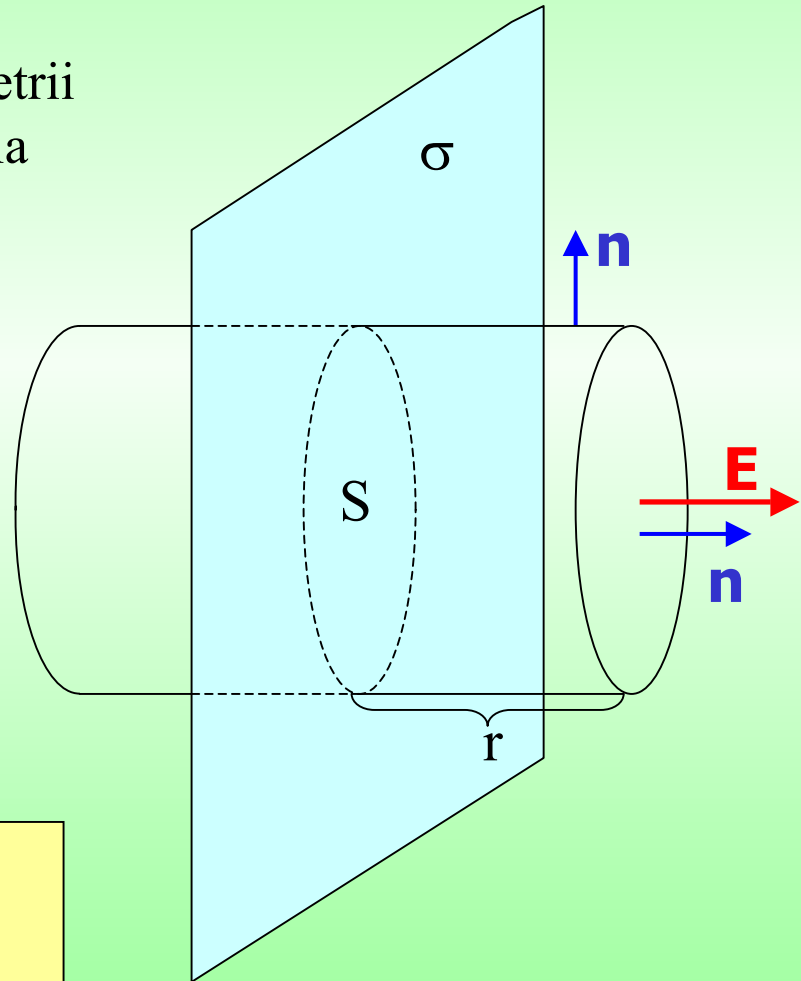
Strumień wektora E przez powierzchnię boczną walca równy jest zero (E jest równoległe do osi walca)

Na podstawach:

$$2SE = \frac{\sigma S}{\epsilon_0}$$

Stąd:

$$E = \frac{\sigma}{2\epsilon_0}$$

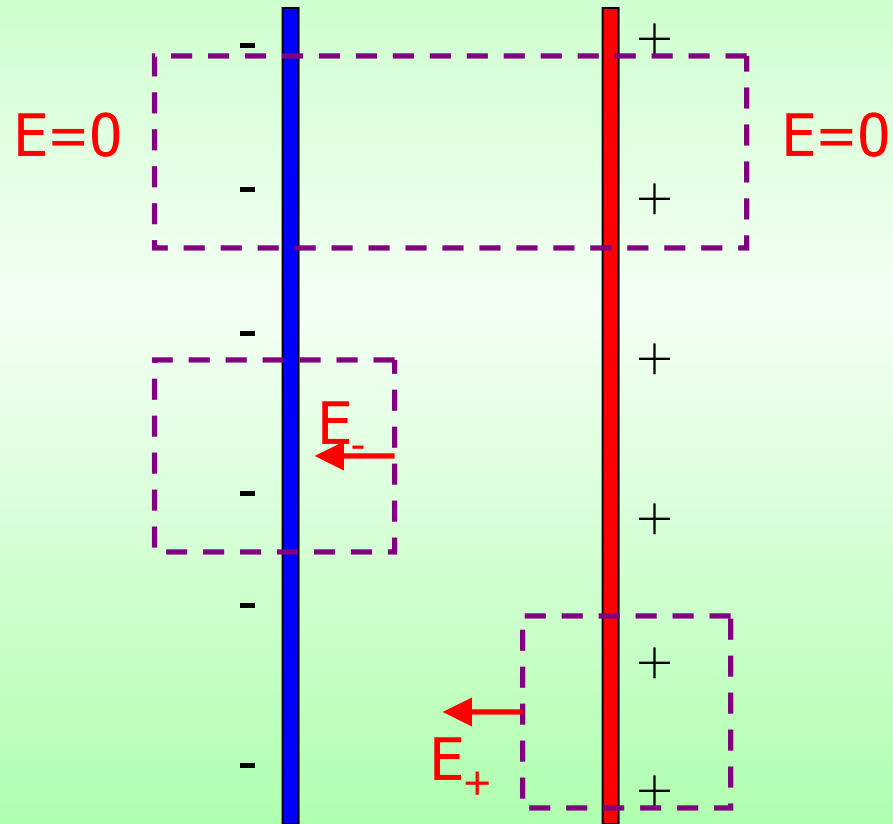

Pole wytworzone przez dwie nieskończone, równomiernie naładowane płaszczyzny

$$E_- = \frac{\sigma}{2\epsilon_0}$$

$$E_+ = \frac{\sigma}{2\epsilon_0}$$

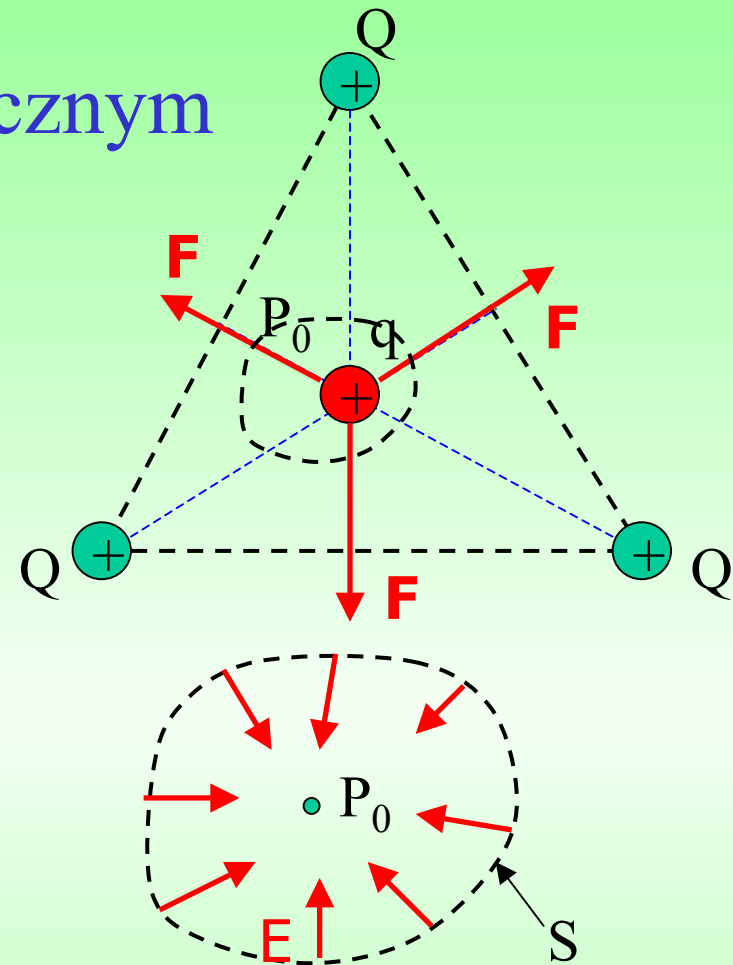
$$E = E_- + E_+ = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$$

Równowaga w polu elektrostatycznym

Czy położenie (środek trójkąta równobocznego) ładunku q jest położeniem równowagi trwałej?

Gdyby punkt P_0 był położeniem równowagi trwałej ładunku dodatniego punkowego, to pole elektryczne wszędzie w jego otoczeniu skierowane byłoby ku niemu.

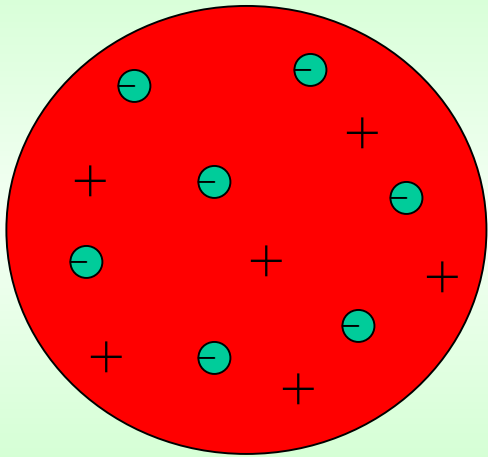
$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} \neq 0 \quad \xleftarrow{\text{sprzeczność}} \quad \int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = 0$$
$$\int_S \vec{E} \cdot d\vec{a} = \frac{Q_{wewn}}{\epsilon_0} \quad \xrightarrow{\quad} \quad Q_{wewn} = 0$$

Zgodnie z prawami fizyki klasycznej żaden układ statyczny, w którym działają jedynie siły elektryczne nie może osiągnąć stanu równowagi trwałej.

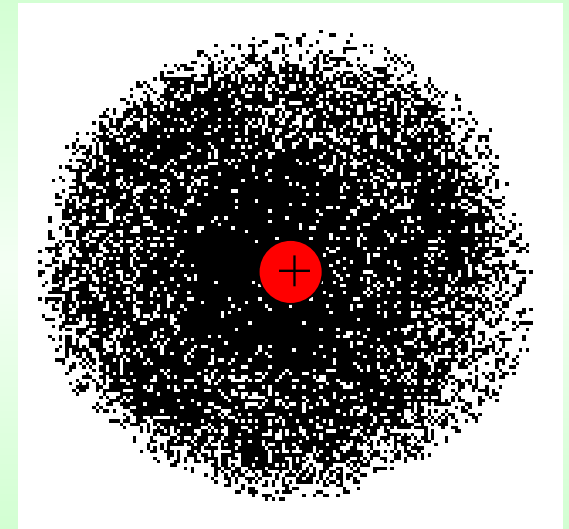
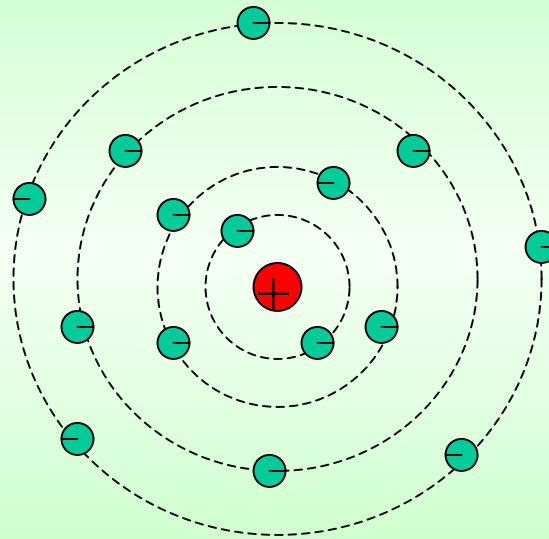
Trwałość atomów

Modele atomu

Thomsona

Rutherforda_Bohra

Elektron jest rozmyty w przestrzeni wokół jądra